

WELKOM

Omgevingsvisie en Programma's onder de Omgevingswet

Waar moet je (digitaal) rekening mee houden

Irina Entrop
Digitaliseringspecialist Omgevingswet – gemeente Eindhoven
DSO Expert

Wat gaan we vandaag behandelen?

- Inleiding
- Instrumenten : Omgevingsvisie en Programma
- Digitale eisen
- Voorbeelden
- Tips & Tricks

VRAGEN? Stel ze gerust tussendoor!

Instrumenten

Omgevingsvisie

De omgevingsvisie bevat volgens de Omgevingswet:

- de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving
- de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied
- de hoofdzaken van het beleid op alle relevante terreinen van de fysieke leefomgeving

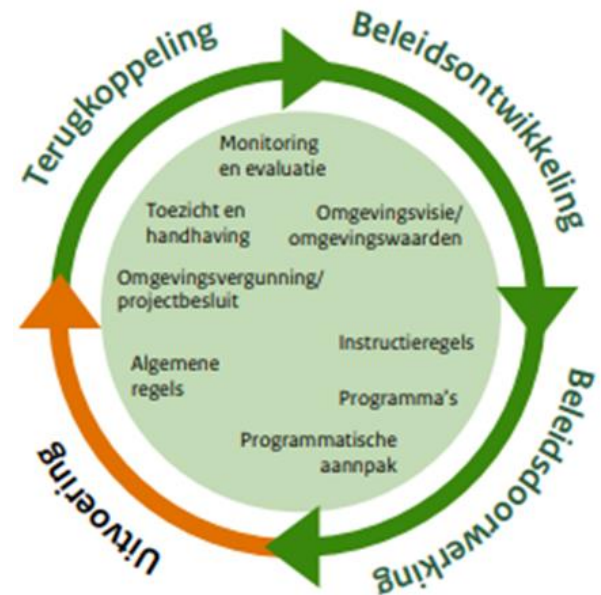
Fasen in opstellen en actualiseren omgevingsvisie

Het opstellen en actualiseren van een omgevingsvisie is een continu proces.

1. Voorbereiding → participatie, afstemmen
2. Opstellen/wijzigen → doel, vormgeven, samenhang
3. Besluitvorming/vaststelling → door de gemeenteraad
4. Gebruiken → doorwerking Programma's en Omgevingsplan
5. Evalueren → wijzigen?

Digitaal beschikbaar

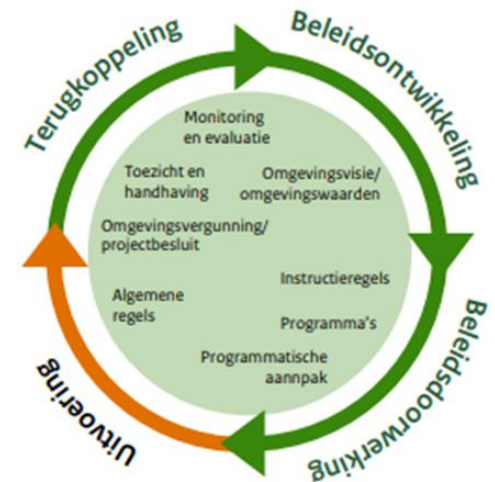
Het bevoegd gezag moet de omgevingsvisie digitaal beschikbaar stellen via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Instrumenten

Programma

Verplichte Programma's

Verplicht programma gemeente

- Actieplan geluid
- Saneringsprogramma wegen onder beheer van de gemeente
- Programma bij (dreigende) overschrijding omgevingswaarde

Verplicht programma waterschap

- Waterbeheerprogramma
- Saneringsprogramma wegen onder beheer van het waterschap
- Programma bij (dreigende) overschrijding omgevingswaarde

Verplicht programma provincie

- Actieplan geluid
- Regionaal waterprogramma
- Beheerplan Natura 2000
- Programma bij (dreigende) overschrijding omgevingswaarde

Verplicht programma Rijk

- Actieplan geluid
- Nationaal Water Programma 2022-2027
- Programma van maatregelen mariene strategie
- Maritiem ruimtelijk plan
- NEC-programma
- Beheerplan Natura 2000
- Programma bij (dreigende) overschrijding omgevingswaarde

Let op: afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is van toepassing en ontwerp moet ook via DSO ontsloten worden

Instrumenten

Programma

Vrijwillige Programma's

Een vrijwillig programma bevat:

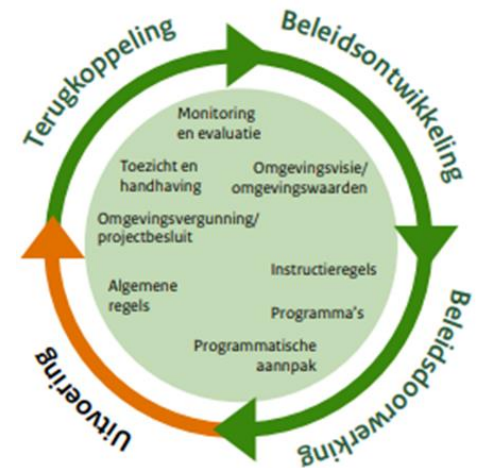
- de uitwerking van het beleid voor ontwikkeling, gebruik, beheer, bescherming en behoud van de fysieke leefomgeving
- maatregelen om te voldoen aan vastgestelde omgevingswaarden
- maatregelen voor het bereiken van doelstellingen voor de fysieke leefomgeving

Let op: bij Programma's wordt besluitvorming gedaan door B&W/AB Waterschap/GS

- Bij vrijwillige programma's gelden geen procedure eisen (3.4 Awb), met uitzondering van een programma met een MER

Digitaal beschikbaar

Het bevoegd gezag moet de vastgestelde Programma's digitaal beschikbaar stellen via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

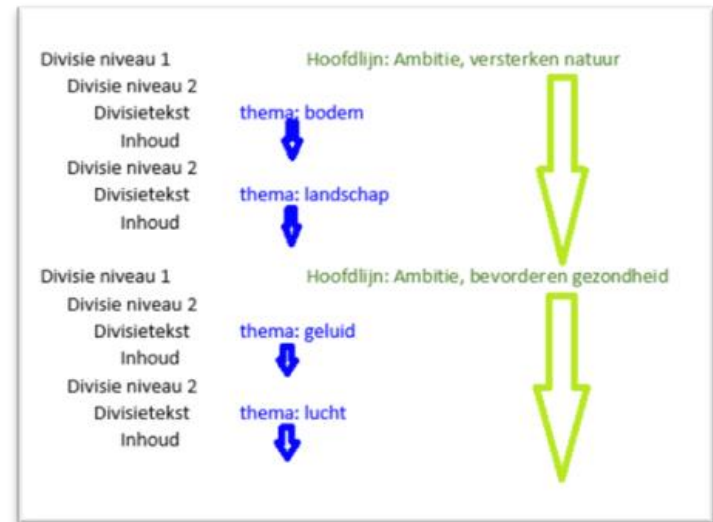

Opstellen Omgevingsvisie/Programma in STOP/TPOD

Kenmerken

- Vrije tekststructuur i.p.v. artikelstructuur
- Divisie en divisie tekst
- Annoteren
  - Structuur annotatie:
    - Thema (vaste lijst)
    - Hoofdlijn (zelf in te vullen)

Door dit principe zal een viewer als de DSO-viewer bij het filteren op bijvoorbeeld een Hoofdlijn, de tekst die met die specifieke Hoofdlijn is geannoteerd én alle onderliggende tekstdelen als resultaat geven. → Rode draad door het verhaal
  - Locatie gebonden annotatie
    - locatie en
    - gebiedsaanwijzing
- Ander beeld dan een pdf boekje

Opstellen Omgevingsvisie/Programma in STOP/TPOD

Ander beeld dan een PDF-boekje!!

Omgevingsvisie Eindhoven ^

Plekinfo Overzicht **Inhoud** Bijlagen Kaarten Zoeken

Regels op locatie: < > Bekijk: Gehele document

▼ 2 Eindhoven 2040; Stad waar de toekomst gemaakt wordt

In 2040 is Eindhoven, binnen haar stadsgrenzen, gegroeid naar een compacte, gezonde, groene stad met een wereldse uitstraling. Het is plezierig om er te wonen, met veel groen, goede voorzieningen en prettige wijken. De stad is slim ingedeeld, met verdichting rondom (H)OV-knooppunten en omgeven door parken en groene ruimtes voor ontmoeting, beweging en ontspanning. Ondanks de verdichting voelt de stad aangenaam en natuurlijk aan. Eindhoven heeft zich ontwikkeld naar een slimme, gezonde duurzame stad voor iedereen. Stevig verbonden met de Brainportregio en de verdere omgeving. Dit gewenste beeld voor 2040 kunnen we alleen bereiken door middel van een goede balans tussen groei, welzijn en ecologie. Dit vertaalt zich in een integrale ambitie.

Eindhoven is de stad waar de toekomst gemaakt wordt, met een goede balans tussen onze unieke economie, ecologie en welzijn.

De integrale ambitie is opgedeeld in vier deelambities, die niet los van elkaar kunnen worden gezien. De vier deelambities zijn in evenwicht en vullen elkaar aan en vormen samen de integrale ambitie. Ze zijn:

- **Eindhoven als toekomstbestendige stad:** een klimaatadaptieve, gezonde, biodiverse en duurzame stad.
- **Eindhoven als stad voor iedereen:** een sociale, inclusieve en gastvrije stad.
- **Eindhoven als hart van de Brainport regio:** een innovatieve economische wereldspeler waar iedereen mee doet.
- **Eindhoven als stad in ontwikkeling:** een veranderende stad met oog voor eigenheid en historie

Opstellen Omgevingsvisie/Programma in STOP/TPOD

Divisie en divisie tekst

Divisie:

Tekstdeel dat een titel bevat maar zelf geen inhoudelijke tekst kan bevatten, zoals bijv. hoofdstuk met een paragraaf

<i>Hoofdstuk 1</i>	<i>DIVISIE</i>
<i>Paragraaf 1.1.</i>	<i>Divisietekst</i>
<i>Tekstinhoud</i>	<i>Divisietekst</i>
<i>Paragraaf 1.2</i>	<i>Divisietekst</i>
<i>Tekstinhoud</i>	<i>Divisietekst</i>

Divisie tekst:

Tekstdeel dat een titel bevat en inhoudelijke tekst bevat, zoals bijv. een paragraaf bij een hoofdstuk of een subparagraaf bij een paragraaf.

<i>Hoofdstuk 1</i>	<i>DIVISIE</i>
<i>Paragraaf 1.1.</i>	<i>DIVISIE</i>
<i>Subparagraaf 1.1.1</i>	<i>Divisietekst</i>
<i>Tekstinhoud</i>	<i>Divisietekst</i>
<i>Subparagraaf 1.1.2</i>	<i>Divisietekst</i>
<i>Tekstinhoud</i>	<i>Divisietekst</i>

Opstellen Omgevingsvisie/Programma in STOP/TPOD

Divisie en divisie tekst

Dit kan niet:

2 Gemeente Eindhoven

De geluidbelasting op woningen in de gemeente Eindhoven wordt veroorzaakt door wegen, spoorwegen en industrie.

Op de in het kader van de Richtlijn omgevingslawaaï opgestelde geluidbelastingskaart kan de geluidbelasting per geluidbelastingsklasse per pand worden afgelezen. De gegevens op grond waarvan de berekeningen voor de geluidbelastingskaarten zijn uitgevoerd, hebben betrekking op het jaar 2021. Het gebruik van gegevens uit het jaar 2021² is een wettelijke verplichting op grond van de Richtlijn omgevingslawaaï. In bijlage 1 en hoofdstuk 2 is het overzicht met aantallen bewoners, ernstig gehinderden (HA) en slaapgestoorden (HSD) in de gemeente Eindhoven opgenomen, afgeleid uit de geluidbelastingskaarten.

2.1 Wat staat er op de geluidbelastingskaarten 2021

Bij de in 2022 vastgestelde [END-geluidbelastingskaarten](#) en tabellen is een rapportage opgesteld welke op de website van de ODZOB is weergegeven. In [bijlage 1](#) is dit rapportage opgenomen.

In deze ronde of tranche is (verplicht) de Europese rekenmethode CNOSSOS-EU gebruikt. De resultaten van de berekeningen met deze rekenmodule kunnen NIET vergeleken worden met de eerder gehanteerde rekenmethode SRM2. Hiervoor wordt tevens verwezen naar Deel A, paragraaf 3.5 en bijlage 3.

Door diverse grote wijzigingen in deze 4^e tranche kunnen de resultaten niet zonder meer vergeleken worden met die uit vorige tranches.

Omdat er in deze ronde verplicht de rekenmethode CNOSSOS is gehanteerd en er ook andere dosis-effect relaties toegepast zijn, kunnen de resultaten niet vergeleken worden met de 3^e tranche.

In hoofdstuk 2.1.6 zijn, met dezelfde invoergegevens voor wegen en de omgeving, tevens met de rekenmethode SRM2 berekeningen uitgevoerd. Deze kunnen voor de evaluatie gehanteerd worden.

2.1.1 Wegverkeerslawaaï berekend met CNOSSOS

Wegverkeer is de belangrijkste geluidbron waaraan inwoners van Eindhoven worden blootgesteld. Binnen de gemeente Eindhoven rijdt het meeste verkeer over de doorgaande wegen zoals de Ring (Beukenlaan, Botenlaan, Limburglaan, Keizer Karel V Singel, Boutenslaan, Leostraat, Piuslaan, Hugo van der Goeslaan, Jeroen Boschlaan, Insulindelaan, O.L. Vrouwestraat, Pastoriestraat, Kronehoefstraat, Marconilaan), binnenring (Emmasingel, Keizersgracht, Wal, P.Czn. Hooftlaan, Hertogstraat, Vestdijk), Boschdijk, Kennedylaan, Aalsterweg, Leenderweg, Geldropseweg, Karel de Grotelaan, Mecklenburgstraat en Mauritsstraat

Ook de Rijkswegen A2/N2, A58, A67 in en nabij de gemeente Eindhoven vormen geluidbronnen voor het wegverkeerslawaaï.

In tabel 1 en 2 wordt per geluidbelastingklasse het aantal woningen, bewoners³, ernstig gehinderden (HA), slaapgestoorden (HSD) en andere geluidgevoelige bebouwing weergegeven voor zowel de etmaal- als de nachtperiode met de rekenmethode CNOSSOS-EU.

Dit kan wel:

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Er zijn agglomeraties aangewezen die uitvoering moeten geven aan dit specifieke onderwerp. Eén daarvan is de agglomeratie Eindhoven met de gemeenten Best, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Helmond, Nuenen ca. en Veldhoven. De gemeenten binnen deze agglomeratie stellen elk een Actieplan geluid vast. Het Actieplan geluid wordt elke 5 jaar geactualiseerd en is een verplicht programma volgend uit de Europese regelgeving. Deze verplichting komt voort uit de Europese richtlijn omgevingslawaaï. Deze richtlijn is in 2004 in de Wet geluidhinder verwerkt en in 2012 omgezet naar de Wet milieubeheer in hoofdstuk 11. De Europese richtlijn omgevingslawaaï is ook geïmplementeerd in de Omgevingswet in 2024.

Elke vijf jaar moeten de aangewezen partijen in Nederland de geluidbelasting bijhouden van de geluidbronnen. Hierbij worden de gemiddelde geluidniveaus van wegen, sporen, industrie en de luchtvaart op de kaart gezet.

De EU-richtlijn wordt vaak aangeduid als "END" (European Noise Directive). Het opstellen van de geluidbelastingskaarten en actieplannen geluid wordt ook wel aangeduid als (geluid-)kartering en de opgestelde kaarten als END-kaarten. De verschillende tranches worden ook wel karteringsrondes genoemd. Dit Actieplan geluid valt onder de 4^e tranche of de 4^e ronde.

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) geeft voor eerdergenoemde zes gemeenten uitvoering aan de EU-richtlijn Omgevingslawaaï. Om de verplichte werkzaamheden op een zo efficiënt mogelijke manier uit te voeren, werken deze gemeenten wederom samen. Naast afstemming en overleg met betrokken afdelingen binnen gemeenten, voert ODZOB ook overleg met Infomil/ IFL0, Ministeries, Rijkswaterstaat, Provincie Noord-Brabant en ProRail.

Het Rijk heeft (instructie-)regels opgesteld om te zorgen dat het Rijk, provincies en gemeenten binnen een agglomeratie (stedelijk gebied) een Actieplan geluid vaststellen. Een Actieplan geluid is een **verplicht programma**.

1.2 Introductie Actieplan geluid Deel B

Voor de gemeente Eindhoven bestaat het Actieplan geluid uit een algemeen Actieplan geluid deel A, opgesteld voor de zes agglomeratiegemeenten en een deel B voor de gemeente Eindhoven. In dit Actieplan deel B wordt uitsluitend de specifieke situatie van de (agglomeratie) gemeente Eindhoven beschreven. Delen A en B vormen samen het Actieplan geluid voor de gemeente Eindhoven in deze 4^e tranche.

In het bijbehorende algemene deel A van het Actieplan geluid is eerst de wetgeving en opzet van het onderzoek beschreven voor de zes gemeenten binnen de agglomeratie Eindhoven. Deze elementen zijn voor alle agglomeratiegemeenten hetzelfde of vergelijkbaar. De verschillende landelijke, provinciale en de regionale kaders voor geluidbeleid zijn opgenomen. Tevens zijn er beschrijvingen opgenomen van algemene maatregelen die getroffen kunnen worden ter beperking van geluid. De gemeenten besloten gezamenlijk een Actieplan geluid deel A op te stellen en dezelfde plandrempels voor de geluidbelastingen te hanteren als in de vorige tranches. Hierbij is wederom aangesloten bij de wettelijke kaders.

Toepassingsprofiel: Gebruik van gebiedsaanwijzingen

Tabel 6 Gebruik van de Gebiedsaanwijzingtypen in de verschillende omgevingsdocumenten

Omgevingsdocument / soort regeling →	AMVB/MR	Omgevingsoverordening	Waterschapsoverordening	Omgevingsplan	Omgevingsvisie	Projectbesluit vrijetijdskadeel	Omgevingsplan als uit een projectbesluit	Omgevingsplan als uit omgevingsoverordening	Voorbeschermtingss omgevingsplan	Voorbeschermtingss omgevingsplan	Regulerings omgevingsplan	Natura 2000-besluiten
Gebiedsaanwijzingtype ↓							[9]					
Beperkingengebied	v	v	v	v	x	x	v	v	v	x	x	x
Bodem	v	v	T	T	v	v	T	v	T	v	x	x
Bouw	x	x	x	v	x	x	v	x	v	x	x	x
Defensie	v	v	x	T	v	v	T	v	T	v	x	x
Energievoorziening	v	v	T	T	v	v	T	v	T	v	x	x
Erfgoed	v	v	T	T	v	v	T	v	T	v	x	x
Externe veiligheid	v	v	x	v	v	v	v	v	v	v	x	x
Functie	x	T	x	v	x	x	v	T	v	x	x	x
Geluid	v	v	T		v	v	v	v	v	v	x	x
Geur	v	v	x		v	v	v	v	v	v	x	x
Landschap	v	v	T		T	v	T	v	T	v	x	x
Leiding	v	v	T		T	v	T	v	T	v	x	x
Lucht	v	v	x		T	v	T	v	T	v	x	x
Mijnbouw	v	v	x		T	v	T	v	T	v	x	x
Natuur	v	v	T		v	v	v	v	v	v	v	v
Recreatie	v	v	x		T	v	T	v	T	v	x	x
Ruimtelijk gebruik	v	v	x	v	v	v	v	v	v	v	x	x
Verkeer	v	v	T	T	v	v	T	v	T	v	x	x
Water en watersysteem	v	v	v	T	v	v	T	v	T	v	x	x

Tabel 7 Legenda

v	Kan gebruikt worden in dit omgevingsdocument
T	Terughoudend gebruik
x	Kan niet gebruikt worden in dit omgevingsdocument

Voorbeeld

Omgevingsvisie & Programma gemeente Eindhoven

Initiële procedure omgevingsvisie

- Omgevingsvisie Eindhoven
  - Regeling
    - 1 Inleiding
    - 2 Eindhoven 2040: Stad waar de toekomst gemaakt wordt
    - 3 Verstedelijgingsstrategie voor Eindhoven in 2040
    - 4 Eindhoven de verbonden stad
    - 5 Duurzame opgaven
  - 6 Gebieden**
    - 7 Rollen, uitwerking en monitoring
    - 8 Bijlagen

Omgevingsvisie

6 Gebieden

6.1 Inleiding

Eindhoven heeft diverse gebieden met verschillende functies. In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste functies, kenmerken en beleidsmatige uitwerkingen van elk gebied. De gebieden zijn nauw verbonden met de stedelijke opgaven en verstedelijgingsstrategie, maar met elke stedelijke opgave of verstedelijgingsstrategie is in elk gebied even belangrijk.

6.2 Gebieden

We beschrijven de volgende gebiedstypen:

- 1 Campusgebieden
- 2 Centrumgebieden
- 3 Eindhoven Airport
- 4 Groenblauwe structuren
- 5 Werkgroengebieden
- 6 Woninggebieden

De gebieden in Eindhoven hebben meestal een duidelijke hoofdfunctie, zoals wonen of werken. Er zijn ook gebieden waar niet één duidelijke hoofdfunctie te benoemen is, zoals de centrumgebieden met een mix van wonen, werken, voorzieningen en groen.

De hoofdfunctie van een gebied bepaalt welke hoofdopgaven er in het gebied gemaakt worden. De verdere uitwerking gebeurt in omgevingsprogramma's zoals het Ontwikkelingsprogramma Eindhoven (OPE) en gebiedskaders. Dit zorgt ervoor dat elk gebied eigen accenten krijgt op het gebied van openbare ruimte, nieuwe ontwikkelingen en voorzieningen.

Omgevingsvisie Eindhoven

Omgevingsvisie Gemeente Eindhoven

meer kenmerken

Ende vrijdag 18-09-2024 - Omgevingsvisie Eindhoven

Planvisie, Overzicht, Inhoud, Bijlagen, Kaarten

4 Gebieden

6.2 Gebieden

Kenmerken en kaart

Deze tabel is van toepassing in

Aandachtigheid Gemeente Eindhoven

Gebiedsaangegaven

voornamelijk gebruikt

- Campusgebieden
- Centrumgebieden
- Eindhoven Airport
- Groenblauwe structuren
- Werkgroengebieden
- Woninggebieden

We beschrijven de volgende gebiedstypen: 1. Campusgebieden, 2. Centrumgebieden, 3. Eindhoven Airport, 4. Groenblauwe structuren, 5. Werkgroengebieden, 6. Woninggebieden.

De gebieden in Eindhoven hebben meestal een duidelijke hoofdfunctie, zoals wonen of werken. Er zijn ook gebieden waar niet één duidelijke hoofdfunctie te benoemen is, zoals de centrumgebieden met een mix van wonen, werken, voorzieningen en groen.

De hoofdfunctie van een gebied bepaalt welke hoofdopgaven er in het gebied gemaakt worden. De verdere uitwerking gebeurt in omgevingsprogramma's zoals het Ontwikkelingsprogramma Eindhoven (OPE) en gebiedskaders. Dit zorgt ervoor dat elk gebied eigen accenten krijgt op het gebied van openbare ruimte, nieuwe ontwikkelingen en voorzieningen.

Tips & Tricks

Bij het opstellen van een omgevingsvisie/programma in plansoftware moet je rekening houden met het volgende:

- Zorg als afdeling RO/Omgevingsrecht dat je betrokken blijft, publicatie van omgevingsvisie en programma's gaat via de (omgevings)plan software
- Wat wordt er in de documenten gedaan om de doorwerking in het omgevingsplan te waarborgen
- Maak duidelijke afspraken over de opzet van het document (Word)
- Maak gebruik van annotaties
- Ga oefenen op de préomgeving om uit te testen wat de annotaties doen
- Ambtsgebied wordt niet automatisch gekoppeld
- Vergeet niet de kennisgeving nog te publiceren (ontwerp), vaststelling staat niet open voor beroep maar kennisgeving is wel netjes (niet verplicht).

Vragen?